

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo**Studieeksjonen**Saksbehandler: Gro Telhaug
Besøksadr: Remmen, Halden
Telefon: 69 21 52 09
E-post: gro.telhaug@hiof.no
Telefaks:

Deres ref.: 200801865-/HAK

Vår ref.: 2009/1183

Dato: 21.12.2009

Høringsuttalelse vedr etablering av Sentre for fremragende utdanning fra Høgskolen i Østfold

Høgskolen i Østfold viser til brev datert 18.09.09 vedrørende høring om etablering av Sentre for fremragende utdanning (SFU). Forslaget har vært på intern høring ved høgskolen, og uttalelsen vår danner grunnlag fra de synspunkter som har kommet inn etter høringsrunden.

Generelt

Ifølge mandatet er målet med ordningen *"...å stimulere til utvikling og innovasjon i læringsmåter og pedagogisk tilrettelegging, heve den faktiske kvaliteten og signalisere at undervisning og forskning er sidestilte oppgaver for universiteter og høgskoler."*

I utgangspunktet er høgskolen positive til intensjonene i utredningen. En utjevning av de statusforskjeller man kan få inntrykk av eksisterer mellom undervisning og forskning er et positivt bidrag til målet om å bedre utdanningene. Fokus på det studentrelaterte arbeidet er svært positivt. At kvaliteten på dette arbeidet skal dokumenteres gjennom evalueringer og forskning ser vi på som særlig viktig. En ser for seg at dette kan bidra til en mer systematisk vurdering av hele utdanningen der planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning og læring og sammenhengen mellom disse faktorene blir sentrale elementer. Høgskolen er også positiv til at det åpnes for ulike organisatoriske modeller for sentrene.

Kriterier

Hovedkriteriene som utvalget har lagt til grunn ved vurderingen av søknader, jf rapportens pkt 4.6, er etter høgskolens syn et godt grunnlag for å kunne tildele sentre til institusjoner eller fagmiljøer. Høgskolen deler utvalgets syn mht til at høy kvalitet på søkerens eksisterende utdanning og undervisning alene ikke er nok ved tildeling, men må ses i sammenheng med innovasjons- og spredningskvalitet.

Høgskolen deler imidlertid utredningens bekymringer for at det kan skapes A- og B-lag dersom profesjonsutdanningene behandles særskilt. Dette mener vi imidlertid kan unngås ved at utvelgelseskriteriene formuleres slik at de ikke favoriserer de disiplinorienterte utdanningene framfor de profesjonsrettede. Kriteriene må ta høyde for praksiskomponentene i de profesjonsorienterte utdanningene. Vi mener at utredningen i for liten grad problematiserer dette. Profesjonsutdanningene har i kraft av sitt utdanningsmandat noen særegne utfordringer, ikke minst knyttet til forholdet mellom akademisk og profesjonsrettet kunnskap. For at utdanningen skal framstå som fremragende forutsetter det at den er forskningsbasert mht utdanning og undervisning. Dette aspektet kunne vært noe mer betonet.

Kunstutdanning kan i visse tilfeller anses som profesjonsutdanning, og høgskolen tenker da at det i stedet for behovet for å dokumentere kvaliteten i samarbeid med praksisfeltet og utdanningens relevans for yrkeslivet, legges vel så stor vekt på kunstnerisk kvalitet og kunstneriske mål hos hver enkelt student. I denne sammenheng blir innovasjonskvalitet overfor praksisfeltet også viktig.

Tildelingsprinsipp for etablering av sentrene må gjøres på grunnlag av hvilken nytte de ulike fagmiljøene/institusjonene og Norge som utdanningsnasjon har.

Prosedyrer

Høgskolen støtter utvalgets forslag til prosedyre for tildeling av senterstatus. Det er viktig at vurderingen gjøres av fagpersoner med høy kompetanse innen det gjeldende fagområdet og at vurderingen får et faglig og ikke administrativt preg. Institusjonsbesøk vil gi vurderingskomiteen viktig supplement til søknaden. Dette er kanskje spesielt viktig for eventuelle utenlandske komitémedlemmer. Legitimitet er også et viktig nøkkelord i denne sammenheng.

Omfang

Utvalget mener det er viktig at man begrenser antall sentre til ca en fjerdedel av totalt antall institusjoner i landet. Høgskolen sier seg enig i en begrensning oppad, men vil samtidig poengtere at det er viktig at man ikke etablerer sentre kun for å nå denne målsetningen. Grunnlaget for etableringer må være tuftet på høy kvalitet, og man må derfor kunne tåle at målsetningen om 15-18 sentre ikke blir oppfylt innen ønsket tid.

Navneendring

Høgskolen mener det er viktig at utvalget har foreslått en navneendring på sentrene. Utdanning er en mer dekkende benevnelse for et framtidig senter, og tydeliggjør at undervisning, forskning og læringsmiljø generelt henger sammen, og ikke bør eller skal ses på som separate komponenter i høyere utdanning. Valg av *utdanning* framfor *undervisning* tydeliggjør dette.

Kompetanselekkasje

Institusjoner eller fagmiljøer som får status som *Senter for fremragende utdanning* kan muligens, og bør vel også være attraktive institusjoner/enheter for godt kvalifisert personale. Høgskolen ser her en mulighet for at man kan få en forskyving av godt kvalifisert undervisnings – og forskningspersonale fra de eksisterende institusjonene over til de nye sentrene med den konsekvens at de eksisterende institusjoner "tappes" for dyktige medarbeidere. Høgskolen vurderer at dette særlig vil kunne bli problematisk dersom modell 2, blir lagt til grunn, dvs der hvor "Senteret er en utskilt del av en eksisterende enhet med delvis eller ingen *tilknytning til "moderenheten".*" (UHR 2009: 33)

Spredning

Det er viktig at de resultatene som oppnås – og måten de har blitt oppnådd på – spres til andre institusjoner. Dette må være noe av hovedpoenget ved å opprette slike sentre. Erfaringsmessig står man imidlertid i fare for at å få en "fyrstårnseffekt", dvs. at erfaringene har en tendens til ikke å treffe de nærliggende institusjoner, men heller de mer perifere. Den interne spredningen blir en utfordring. Formidlingen og måten den blir utført på vil derfor komme til å stå sentralt. Hvordan formidle på en slik måte at andre ser verdien av – og behovet for å – bygge egne utdanninger på resultatene oppnådd ved sentrene? Høgskolen tror det bør utarbeides noen sentrale føringer for hvordan slik spredning kan foregå og ikke overlate dette til den enkelte institusjon slik utredningen antyder (s 32).

Finansiering

Høgskolen tror ikke at en tildeling som *Senter for fremragende undervisning* i seg selv vil være attraktivt nok til å tiltrekke seg de beste undervisere og forskere.

I likhet med utredningen mener høgskolen at slike ordninger bør være fullfinansierte, forutsatt at det tilføres friske midler og at finansieringen ikke fører til en reduksjon i tildeling til UH-sektoren for øvrig.

Organisering:

Det er positivt at utredningen åpner for ulike organiseringsformer. Mange institusjoner er små og arbeidet for å kunne framstå som *Senter for fremragende utdanning* vil i mange tilfeller kunne oppfordre til et samarbeid institusjonene imellom, med de fordeler dette måtte ha for utvikling av et stort og godt fagmiljø. For Høgskolen i Østfold vil dette spesielt gjelde for vår kunstutdanning.

Vi ønsker lykke til med det videre arbeidet, og ser fram til det endelige resultatet. Samtidig takker vi for et interessant og godt høringsseminar knyttet til rapporten.

Med hilsen

Elin Nesje Vestli
rektor

Gro Telhaug
rådgiver